

(μοιρολ.) Ἰθάκ. Συνών. παίζω. 14) Ρίπτω Ζάκ. : Φρ. Βαρεῖ πετρογῆς ἔς τὸν ἥλιο (ἐπὶ ἀέργου). 15) Κλέπτω πολλαχ. : Βαράει πορτοφόλια πολλαχ. || Φρ. Βαράει λάχανα ἐν τῇ συνθηματικῇ τῶν λωποδυτῶν γλώσσει, λωποδυτεῖ βαλάντια) Ἀθῆν. 16) Θερμαίνω τι διὰ τῆς ἀκτινοβολίας, ἐπὶ τοῦ ἡλίου Πελοπν. (Καλάβρυτ.) : Τὸν ἔβαλε τὸν καπνὸν νὰ τὸν βαρέσῃ ὁ ἥλιος. 17) Ὑπερτιμῶ ἢ ὑποτιμῶ ἐν δημοπρασίᾳ ἢ ἐν ἐμπορικῷ ἀνταγωνισμῷ πολλαχ. : Τὸ βάρεσε τὸ σπῆτι τόσες χιλιάδες δραχμὲς πολλαχ. || Φρ. Βαράει τοῖς τιμῆς (προσφέρει τὰ εἶδη εἰς μικροτέρας τιμὰς) πολλαχ. Βαράει τὸ χωριὸν (πλειοδοτεῖ ἐν τῷ δημοσίῳ πλειστηριασμῷ τοῦ φόρου του) Πελοπν. (Ἀρκαδ.) 18) Ἀνύω, διανύω Ζάκ. : Ἐσκέφτηκε νὰ πάρῃ μαζί τῃ ἑνα κουβάρι, ἑνα βελόνι καὶ τίποτις ἄλλο κ' ἐβάρειε δρόμο (ἐκ παραμυθ.) 19) Ἐπισπεύδω Βιθυν. Στερελλ. (Αἰτωλ.) : Οἱ ἀργάτις βαροῦν (ἐνν. τῇ δουλειᾷ) Αἰτωλ. 20) Ἐπιρρίπτω εἰς τινα τὸ βάρος, αἰτιῶμαί τινα Μακεδ. (Βέρ.) : Νὰ μὴ μὲ βαρῆς ἰμένα. β) Ὑποπτεύομαι τινα Μακεδ. (Βέρ.) : Βαρεῖ τὸν δεῖνα. γ) Κατηγορῶ Μακεδ. (Βέρ.) : Βαρεῖ τὸν κόσμον. Β) Ἀμτβ. 1) Ἐχω βάρος πολλαχ. : Ἐβαρεῖ καθόλου Ρόδ. Βαρεῖ περὶ του (ἔχει περισσότερον βάρος) Κύπρ. || Φρ. Βαρεῖ ἡ κισέ τ' (εἶναι πλούσιος. κισέ=κεσές=βαλάντιον) Λέσβ. Ὅσο βαρεῖ ἀξίζει (ἐπὶ ἀνθρώπου πολλοῦ λόγου ἀξίου) Κάρπ. Κύθν. || Παροιμ. Ἡ πέτρα ἔς τὸν τόπο τῆς βαρεῖ (ἕκαστος μεταξὺ τῶν οἰκείων καὶ γνωρίμων ἔχει σημαντικότητα ἢ ἕκαστον πρᾶγμα εἰς τὴν οἰκείαν θέσιν ἔχει ἀξίαν) πολλαχ. β) Εἶμαι βαρύτερος Πόντ. (Ἰνέπ.) : Ἄσμ. Ἡ ξενιτεὶα κὶ ὁ θάνατος κ' ἡ ζωντοχωρισία, τὰ τριὰ ἔς σὸ ζῦγι τὰ βαλαν κ' ἡ ξενιτεὶα βαρίζει. γ) Μεταφ. ἔχω ἀξίαν Μακεδ. (Καταφύγ.) 2) Ἐπιδεινοῦται ἡ κατάστασίς μου Κύπρ. Λέσβ. κ.ά. : Ἐβάρησεν ὁ ἄρρωστος. 3) Ἐνσκήπτω Ἀθῆν. Ἡπ. Στερελλ. (Μεσολόγγ.) κ.ά. : Φρ. Βαρῶ ἔς τὸ χορτάρι (ἀρχίζω νὰ βόσκω, ἐπὶ μικρῶν ζώων) Ἀθῆν. Βάρεσε ἡ μπασιὰ (ἤρχισε ἡ πλημμύρα) Μεσολόγγ. || Ἄσμ. Ἡρθε καιρὸς κὶ ἀντίκαιρος καὶ χρόνος ὠρτισμένος καὶ βάρεσε τὸ μόλυσμα, ἡ ἔρημη πανούκλα Ἡπ. Συνών. πέφτω. 4) Ἀνατέλλω πολλαχ. : Βάρεσε ὁ ἥλιος-τὸ φεγγάρι πολλαχ. Βαρῶντα οὐ ἥλιους (μὲ τὴν ἀνατολὴν τοῦ ἡλίου) Αἰτωλ. Ἀντίθ. βασιλεύω, βονυτῶ, δύω. β) Φεγγοβολῶ Ἡπ. : Ἄσμ. Ἐχεις τὰ μάτια σὰν ἐλαίς, μέσα βαροῦν ἀχτιδες, ἔχεις κοντάρια τσίνορα, βαροῦν τοὺς σεβδαληδες. 5) Κλίνω, ἀποκλίνω Ἡπ. Κίμωλ. κ.ά. : Ὁ καιρὸς βαράει ἔς τὸ μαῖστρο Κύθν. Τὸ φόρτωμα βαρεῖ δεξιὰ Ἡπ. Τὸ χροῦμα βαρεῖ πρὸς τὸ κόκκινο αὐτόθ. Συνών. γέρνω. β) Στρέφομαι πρὸς κατεύθυνσίν τινα Ἡπ. Στερελλ. (Αἰτωλ.) : Τὸν ποντάμ' βάρισι πέρα Αἰτωλ. || Φρ. Βαρῶ δεξιὰ, βαρῶ ζερβὰ (περιπλανῶμαι ἀναζητῶν τι) Ἡπ. γ) Ἐξικνοῦμαι, φθάνω Πελοπν. κ.ά.—Λεξ. Δημητρ. : Ξεχείλισε τὸ ποτάμι καὶ βάρεσε ἔς τὴν στράτα Πελοπν. Τὸ νερὸ βάρεσε μέχρι τὸ μύλο Λεξ. Δημητρ. 6) Καταφέρομαι, πίπτω Μακεδ. Στερελλ. (Αἰτωλ.) : Βάρισι τὸν χιόν' ὄγ' πιθαμὲς Μακεδ. β) Ἐξοκέλλω Στερελλ. (Αἰτωλ.) : Τὸν βαπῶρ' βάρισι διὰ ξηρᾶς. 7) Περιφέρομαι, περιπατῶ, κἀνω βόλτες Στερελλ. (Αἰτωλ.) : Βάρισι πέρα, βάρισι δῶθι. || Φρ. Βαρῶ βόλτις (περιφέρομαι ἐδῶ κ' ἐκεῖ). 8) Προσπαθῶ Μακεδ. (Καταφύγ.) : Βάρισα πουλύ. 9) Παράγω ἡχόν, κροτῶ, ἡχῶ κοιν. : Βαράει ἡ καμπάνα-τὸ ρολοὶ κττ. || Ἄσμ. Ἀγνάντια ἀπὸ τὰ μάτια μου μὴν κάθεσαι, ψυχὴ μου, γιατί βαροῦν οἱ φλέβες μου καὶ τρέμει τὸ κορμὶ μου

Ἡπ. 10) Σημαίνω κοιν. : Βάρεσε τὸ ρολοὶ δώδεκα. Βάρεσε μεσημέρι. Γ) Μέσ. 1) Αἰσθάνομαι ὄκνον, δὲν ἔχω ὄρεξιν κοιν. : Βαρειέται καὶ νὰ φάῃ. Ἄν δὲν βαρεθῶ, θὰ ἔρθω κοιν. || Φρ. Δὲ βαρειέσαι ! (ἐπὶ ἐσχάτης ἀδιαφορίας). Ἄν δὲ βαρειέται ! (συνών. τῇ προηγουμένῃ) κοιν. Μοῦ βαρειέται (βαρύνομαι) Πελοπν. (Μάν.) β) Μὲ ἐνοχλεῖ τι, ἀηδιάζω τι, μοῦ ἀπαρέσκει τι κοιν. : Βαρειέται κἀνεὶς ὅλο τὸ ἴδιο φαεῖ. Βαρειέμαι νὰ τὸν ἀκούω. Τὸν βαρειοῦνται κ' οἱ δικοὶ του. Βαρέθηκα τῇ ζωῇ καὶ θέλω νὰ πεθάνω. || Γνωμ. Τὸ πολὺν τὸ Κύριε ἐλέησον τὸ βαρειέται κὶ ὁ Θεὸς (διὰ τὴν σημ. ἰδ. ἀνωτέρω 1γ). γ) Ἀπαυδῶ, ἀποκάμνω κοιν. : Βαρέθηκα νὰ στέκωμαι τόση ὥρα ἔς τὰ πόδια. Βαρέθηκα νὰ δουλεύω ὅλη μέρα κοιν. || Ἄσμ. Δὲν ἐβαρέθης, μοῖρα μου, ἔς τὰ μ' ἔχεις καμωμένα καὶ θέλεις νὰ χωρίσουμε τὰ δυὸ τ' ἀγαπημένα ; Μεγίστ. Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀποστένω 4. δ) Καταλαμβάνομαι ὑπὸ ἀνίας, δυσθυμῶ Σῦρ. : Βαρειέμαι ὅλη μέρα μονάχος. 2) Φεῖδομαι, λυποῦμαι Ζάκ. Πελοπν. (Γορτυν.) κ.ά. : Γνωμ. Ὅποιος βαρειέται γόνατα, κοιλά του δὲ χορταίνει Ζάκ. Ὅποιος βαρειέται τὰ πόδια του, πεθυμᾷ τὸ στόμα του (συνών. τῇ προηγουμένῃ) Γορτυν. Δ) Μετοχ. 1) Ὁ ὑπερόγκως ἐπιβεβαρημένος Χίος. 2) Θηλ., ἔγκυος πολλαχ. Διὰ τὴν σημ. πβ. ἀρχαίαν χρῆσιν τοῦ βαρύνομαι παρὰ Ξενοφ. Ἀπομνημ. 2, 2, 5 « ἡ δὲ γυνὴ ὑποδεξαμένη τε φέρει τὸ φορτίον τοῦτο βαρυνομένη τε καὶ κινδυνεύουσα περὶ τοῦ βίου ». Συνών. ἰδ. ἐν λ. βαρένω Γ 1. 3) Ὁ ὑποστάς πληγῆμα, κτύπημα κοιν. : Φρ. Βαρεμένο γάλα (τὸ ἀποβουτυρωμένον) κοιν. Βαρεμένη φέττα (ἡ παραγομένη ἀπὸ γάλα ἀποβουτυρωμένον) Σκῦρ. 4) Πληγωμένος, τραυματισμένος σύνθηθ. : Στρατιώτης βαρεμένος. Πουλλὶ βαρεμένο σύνθηθ. || Ἄσμ. Ὅλοι σας ἀποθάνετε γιεροὶ γῇ βαρισμένοι, γιὰ τὴν δατεῖδα θλιβεροὶ καὶ κατακουρασμένοι (γῇ=ῆ) Κρήτ. 5) Ἐρωτόληπτος Ἡπ. : Εἶναι ὁ δεῖνα βαρεμένος ἔς τὸ κορίτσι. Συνών. ἐρωτοχτυπημένος. 6) Ἀδιάθετος, ἄρρωστος Μῆλ. Νάξ. (Ἀπύρανθ.) κ.ά. : Ὅδεν εἶναι βαρούμενη, δὲ ῥημοχωνεύγει τὸ φαεῖ Ἀπύρανθ. 7) Ὁ αἰσθανόμενος ἀνίαν Θράκ. (Μάδυτ.) 8) Ὁ κατεχόμενος ὑπὸ ὄκνου Λέσβ. 9) Δυσηρεστημένος Κεφαλλ. 10) Περιφρονημένος Σύμ. : Παροιμ. φρ. Ὁ βαρεμένος τοῦ σπιτιοῦ νοικοκύρης (ἐπὶ τοῦ περιφρονουμένου μὲν, ἀλλ' ὕστερον ὑπερβάλλοντος τοὺς πρὶν ἀνωτέρους του). Πβ. βαρεάζω, βαρένω. **βάρωμαν** τό, Πόντ. Ἐκ τοῦ ρ. *βαρώνω. Βάρος, ἄχθος : Βάρωμαν ἐγένουσον. || Φρ. Βάρωμαν τῆς γῆς (ἄχθος ἀρούρης). **βαρώμι** τό, Ἡπ. βαρῶμι Πελοπν. (Μάν.) Ἐκ τῶν οὐσ. βάρος καὶ ὤμος. Τὸ βαρώμι κατ' ἐπίδρασιν τοῦ βαρύς. 1) Τὸ ἐπὶ τῶν ὤμων τιθέμενον βάρος Ἡπ. : Ἄσμ. Ἐσὺ βαρώμι δὲ βαστᾷς, βουνὸ δὲν ἀνεβαίνεις. 2) Πρᾶγμα ἐν γένει βαρὺ Πελοπν. (Μάν.) **βὰς** ἐπιφών. Εὐβ. (Πλατανιστ.) Λέξις πεποιημένη. Ἐκφράζει θαυμασμόν : Βὰς, Παναγιά μου, τί ζέστη εἶν' αὐτή ! **βάσα** ἡ, Τσακων. Ἀγνώστου ἐτύμου. Βάδι, ὁ ἰδ.

